

50101207 : สาขาวิชาโบราณคดีสมัยประวัติศาสตร์

คำสำคัญ: เมืองโบราณพิชัย/โบราณคดี

ภัคธร ชาญฤทธิเสน : โบราณคดีเมืองโบราณพิชัย อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : รศ.มยุรี วีระประเสริฐ. 127 หน้า.

การศึกษาทางโบราณคดีที่เมืองโบราณพิชัย เป็นการศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการการอยู่อาศัยและการใช้พื้นที่ภายในตัวเมือง, ศึกษาถึงรูปแบบการก่อสร้างกำแพงเมืองและคูเมือง, ศาสนา, และความสัมพันธ์กับชุมชนภายนอก

ในการศึกษาโดยการสำรวจทั้งภายในตัวเมืองและรอบนอกตัวเมือง และขุดค้นทางโบราณคดีจำนวน 2 หลุม ขุดตรวจกำแพงเมืองอีก 1 หลุม จึงนำหลักฐานที่ได้จากการสำรวจและขุดค้นร่วมกับหลักฐานทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์ปัญหาในข้างต้น

จากการศึกษาเมืองโบราณพิชัยพบหลักฐานทางโบราณคดีดังเช่น เครื่องสังคโลกจากแหล่งเตาเกาะน้อย เตาป่ายาง และเตาสุโขทัย เครื่องถ้วยจีนทั้งสมัยราชวงศ์หยวน ราชวงศ์หมิง และราชวงศ์ชิง หลักฐานโบราณสถานเจดีย์ประธานย่อมุมไม้สิบสอง วัดมหาธาตุ ศิลปวัตถุเช่น พระพุทธรูปหลวงพ่อดโต วัดหน้าพระธาตุ พระพุทธรูปสำริด วัดหน้าพระธาตุ

จากการวิเคราะห์หลักฐานทางโบราณคดีพบว่า เมืองโบราณพิชัยมีพัฒนาการอยู่อาศัยอยู่ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 19 – 24 โดยแบ่งช่วงการอยู่อาศัยออกเป็น 2 ช่วงคือ ช่วงก่อนการสร้างกำแพงเมืองมีอายุร่วมสมัยกับสุโขทัย ช่วงการสร้างกำแพงเมืองสมัยอยุธยา โดยมีลักษณะการใช้พื้นที่ภายในตัวเมืองคือชุมชนแรกเริ่มจะมีการอยู่อาศัยบริเวณทางด้านทิศตะวันตกของเมืองติดแม่น้ำ และในสมัยอยุธยาจึงได้มีการขยายเมืองไปทางด้านทิศตะวันออกและก่อกำแพงเมืองและคูเมืองล้อมรอบเป็นหัวเมืองชั้นตรีมีขุนนางระดับพระยาปกครอง

ลักษณะของกำแพงเมืองและคูน้ำ จะมีชั้น กำแพงเมืองสร้างด้วยดินโดยการขุดดินจากคูน้ำ ขึ้นมาถมจนกลายเป็นคันดินกำแพงเมือง

พบร่องรอยการติดต่อสัมพันธ์กับเมืองพิษณุโลก สุโขทัย และศรีสัชนาลัย

ภาควิชาโบราณคดี

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2554

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ .....

50101207 : MAJOR : (HISTORICAL ARCHAEOLOGY)

KEY WORD : ARCHAEOLOGY OF ANCIENT PHICHAI TOWN, UTTARADIT PROVINCE

PHAKATORN CHANRITTISAN : ARCHAEOLOGY OF ANCIENT PHICHAI TOWN,
UTTARADIT PROVINCE. THESIS ADVISOR : ASSOC.PROF.MAYUREE VERAPRASERT. 127
pp.

To study the cultural development of ancient communities at Phichai and how the ancient people used the land inside Phichai, the structure of city wall and moat, religion and the relation with the other cities outside.

For the studying, I surveyed the space both inside and outside and excavated for 2 pits and 1 pit at the city wall. After that, I studied all archaeological evidences with the historical evidences to analyze the problem.

The important evidences from Phichai ancient town as Sungkalok wares from Koh Noi, Koh Yang and Sukkhotai kilns, Chinese celadon in Yuan, Ming and Ching dynasties, the pagoda in Sukkhotai period at Mahathat temple, Large Buddha image (Luang Por To Buddha) from Na Mahathat temple and the other Buddhas.

Form analyzing all archaeological evidences, the developed time of Phichai town was in 14-19 A.D., being divided to be 3 times. The first one was before building the wall in Sukkhotai to Ayutthaya periods. The people used the western side of the town near river for living. The second one was in Ayutthaya period. The people in this time expanded the town to eastern side and built the wall and the moat . The Phichai town was governed by Praya, being the third level town in Ayutthaya period. The last one was in Thonburi to early Ratthanagosin periods.

There were 2 layers of the city wall and the moat. The city wall was built from soil, from the moat.

There were the relational traces with Phisanulok, Sukkhotai and Srisutchanalai.